

de ser un diàleg versificat que evoca les tençons dels trobadors. El seu interès més gran, però, recau en l'interlocutor 'Ramon' i el seu retrat de caràcter sorprenent. Ramon és un personatge marcat per la ira, i per tant, per un dels vicis capitals en l'ètica cristiana. La ponència pretén aclarir què s'ha d'entendre pel concepte d'ira medieval, i quina funció té en la complexa constitució de sentit d'aquest poema dialògic.

10.45 h Pausa i cafè.

11.15 h Ponència. Francesc Tous (Universitat de Barcelona), «Les col·leccions de proverbis de Ramon Llull».

A partir de 1295, any de la redacció de l'«Arbre exemplifical», el proverbi es converteix en una de les formes de la literatura didàctica més estimades per Llull, gràcies sobretot al seu poder de condensació expressiva. Llull escriurà quatre col·leccions de proverbis (una d'elles inserida en la *Retòrica nova*), d'intenció i llargada variables. Aquesta ponència es proposa oferir, d'una banda, una primera valoració de conjunt d'aquest camp de la producció lul·liana, i de l'altra, fer evident que la literatura de proverbis lul·liana es pot inscriure dins una àmplia família textual que anomenem «formes sentencioses», que inclou molts altres textos de Llull.

12 h Lectura dramatitzada de textos dialògics de Llull a càrrec dels actors Aina Huguet i Ignasi Guasch.

La sessió de divendres 20 de maig tindrà lloc a la Sala de Professors de l'edifici Josep Carner de la Facultat de Filologia de la UB, al recinte històric de la UB a la plaça Universitat (entrada pel carrer d'Aribau).

La sessió de dissabte 21 de maig tindrà lloc a la Sala Sant Jordi del Seminari Conciliar, carrer de la Diputació, 231.

L'assistència a les Jornades és gratuïta però les places són limitades i, per tant, la inscripció prèvia és imprescindible. S'estendran acreditacions d'assistència a tots els participants que ho desitgin.

Inscripció presencial:

Secretaria de la Facultat de Filosofia (URL)
Carrer de la Diputació, 231
08007 Barcelona
Tel. 934 534 338 (11-13 h)

Inscripció en línia:

Envieu un correu electrònic a aulalulliana2011@gmail.com amb el vostre nom i cognoms, núm. de DNI, adreça postal, adreça electrònica i telèfon de contacte.

Informació:
<http://aulalulbcn.narpan.net/>

Aula Lul·liana de Barcelona

V Jornades Acadèmiques Interdisciplinàries

20 i 21 de maig, 2011

Divendres, 20 de maig de 2011

Edifici Josep Carner - Sala de Professors - Facultat de Filologia (UB)

16 h Obertura de les Jornades a càrrec de Joan Martínez Porcell, degà de la Facultat de Filosofia de la URL i president de torn de l'Aula Lul·liana de Barcelona.

16.30 h Ponència. Lola Badia (Universitat de Barcelona), «La 'nova' literatura de Ramon Llull».

Llull cultiva, adapta, transforma diversos gèneres de discurs —romànics, llatins i àrabs—, vigents en el seu entorn: el vers didàctic i líric, la narrativa de ficció extensa, la narració breu d'alguns pròlegs i epílegs, l'exemple o semblança —en quantitats exorbitants i funcions variades—, el sermó, el diàleg i un reguitzell de formes breus, que es presenten com versets místics, aforismes, proverbis o màximes de contingut filosòfic, incloses en reculls independents o incorporades en obres d'estructura complexa. La poesia i la narrativa lul·lianes pertanyen a l'àmbit de les literatures romàniques: Ramon n'aprofita de forma instrumental el poder de persuasió. Les seves aportacions a la predicació i al diàleg ocupen un lloc destacat en la producció llatina. La predicació era la forma de comunicació més eficaç del segle XIII: els sermons lul·lians pràcticament no ofereixen trets literaris. En canvi, la majoria dels diàlegs que va escriure són peces literàries brillants, que han mantingut inalterada la seva eficàcia durant segles. El catàleg lul·lià registra també quatre reculls de proverbis, que proposen una dimensió personal i alternativa de l'aforisme o màxima sentenciosa.

17.15 h Pausa i cafè.

17.45 h Ponència. Simone Sari (Universitat de Bolonya), «740 anys de poesia lul·liana. Tradició textual i noves perspectives».

Ramon Llull, escriptor

La cinquena edició de l'Aula Lul·liana fa atenció a una faceta amable de Ramon: la d'escriptor de bella prosa vernacle, emotiva poesia lírica, incisius diàlegs en llatí i en català i singulars formes sentencioses breus. Tots tenim present que Jordi Rubió i Balaguer va establir als anys cinquanta del segle passat que la missió religiosa, la proposta epistemològica de l'Art i l'expressió literària de Ramon són un tot indestruïble. D'altra banda, ningú no dubta de la funció instrumental de la prosa i del vers lul·lians i, fins i tot, hom ha assumit que les novel·les, les poesies, els diàlegs i els proverbis que va escriure el beat s'han mantingut segregats del corrent central de les antigues lletres catalanes, tant en la producció com en la recepció i en la conservació. Tanmateix, Llull va ser un escriptor d'un talent insòlit i innovador, especialment dotat per a l'elaboració formal —gairebé experimental— dels recursos expressius. Quatre estudiosos de Llull, que admiren el poder persuasiu de la paraula del beat, i dos rapsodes, que saben donar vida oral als textos antics, s'han coordinat enguany per retre homenatge a la literatura alternativa lul·liana: tan nova com la seva retòrica, la seva lògica o la seva geometria.

En l'obra de Ramon Llull s'hi pot trobar una preocupació constant per la difusió i la conservació dels seus textos. Aquest fet deriva de la posició peculiar de Llull respecte del món cultural medieval i apropa el beat mallorquí a alguns trobadors com Guiraut Riquier i Cerverí de Girona, que van intentar transmetre les seves obres com un corpus únic. Curiosament, l'anàlisi de la tradició textual lul·liana s'ha focalitzat gairebé només en la producció en prosa. La ponència intentarà traçar la història de la tradició textual (manuscrita i editorial) de les obres poètiques lul·lianes. A través d'aquesta anàlisi es poden plantejar nous itineraris de recerca en aquest sector de l'opus lul·lià, que encara pateix els prejudicis de la crítica.

18.30 h Lectura dramatitzada de textos poètics i narratius de Llull a càrrec dels actors Aina Huguet i Ignasi Guasch.

Dissabte, 21 de maig de 2011

Sala Sant Jordi - Seminari Conciliar de Barcelona

10 h Ponència. Roger Friedlein (Universitat de Bochum del Ruhr), «La ira de Ramon i la constitució de sentit dialògica en el *Desconhort*».

El diàleg, avui desclassificat del ventall de gèneres textuais del món de l'erudició, per a Ramon Llull i els seus coetanis era la forma idònia d'unir argumentació teòrica i narrativa de ficció. Així es creen uns textos en què les idees lul·lianes no només són explicades, sinó alhora *representades* pels interlocutors dialògics. El *Llibre del gentil*, amb els famosos personatges dels tres savis, o el *Liber tartari*, amb l'ermità Blaquerna i un mongol, en són els exemples més representatius. El *Desconhort*, en canvi, forma un cas a part pel fet